

*Ю.П. Постоленко,
асистент кафедри національної економіки
Національного університету «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри бізнес-адміністрування та корпоративної безпеки,
Міжнародний гуманітарний університет,
м. Одеса, Україна
Керівник: доктор економічних наук,
професор О.М. Кібік*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТУ ПІДПРИЄМСТВ ПОРТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ефективне управління підприємством в сучасних умовах є неможливим без оптимально побудованої системи фінансово-економічного управління, яким є бюджетування. Тому сьогодні, в умовах нестабільної економічної ситуації, у будь-якого підприємства гостро постає потреба контролювати власні доходи та витрати, рух грошових коштів, розрахунковий баланс тощо. Саме з такою метою керівництво підприємств, в тому числі портових, повинно удосконалювати процес бюджетування, що допомагає оптимізувати ресурсні потоки, забезпечити економію різних чинників виробництва, удосконалити управління грошовими ресурсами, зміцнити фінансову дисципліну, підвищити рівень інвестиційної привабливості й конкурентоспроможності підприємства. Отже, складання бюджету є невід'ємною складовою загального процесу планування на підприємствах портової діяльності.

При формуванні бюджету слід враховувати галузеву специфіку, масштаби діяльності, особливості продукту, що виробляється, тощо. Відповідно бюджет кожного підприємства відрізняється структурою і обсягами елементів дохідної та витратної частин, термінами реалізації окремих етапів бюджетного процесу, методами контролю результатів виконання бюджету тощо. Для підприємств портової діяльності названі чинники є також визначальними. В свою чергу згадані передумови є наслідком того, що підприємства портової діяльності – це складні багатоаспектні господарюючі суб'єкти, які в сучасних умовах виконують роботи та надають послуги різним клієнтам. Серед основних клієнтів портових підприємств є вантажо- та судновласники, підприємства інших видів транспорту, сервісні підприємства тощо. Тому в процесі формування та реалізації бюджету портового підприємства необхідно ретельно враховувати тенденції розвитку елементів зовнішнього середовища функціонування підприємства, рівень та особливості розвитку бюджетної системи макрорівня.

Одночасно слід приймати до уваги стратегію розвитку, особливості існуючої організаційної структури та перспективи її удосконалення, структуру та рівень розвитку бюджетної системи підприємства, характеристики корпоративної структури, якість елементів ресурсного потенціалу, зокрема людського та інформаційного.

Формування бюджету сучасного підприємства портової діяльності обумовлено необхідністю оптимізації його прибутку. Для досягнення мети необхідно вирішити такі завдання: координація діяльності різних структурних елементів; виявлення реальних потреб у ресурсах і оптимізація фінансових потоків; оптимізація витрат підприємства; контроль і оцінка ефективності роботи структурних елементів, робітників, керівників та показників, відображених в бюджеті; оптимізація результатів інвестиційної діяльності тощо.

Таким чином, бюджет підприємства портової діяльності повинен відображати та одночасно допомагати приймати оптимальні рішення щодо забезпечення його ефективного функціонування та розвитку. Процес бюджетування дозволяє визначити оптимальні обсяг та вартість економічних ресурсів, що дозволить досягти поставлених цілей в напрямку забезпечення конкурентоспроможності сучасного підприємства портової діяльності. Крім того, використання бюджетних механізмів дозволить підвищити ефективність використання обмежених та дорогих ресурсів, що є актуальною проблемою українських підприємств портової сфери.